

BoonBerichten

Nieuwsbrief van het Louis Paul Boon Genootschap
nummer 185, december 2022

We beginnen dit Boonbericht met een herhaling van het programma van onze eindejaarsbijeenkomst op 10 december in Aalst.

In aanvulling op de eerdere aankondiging en de uitnodiging die onze leden per aparte e-mail ontvingen, kunnen we nog melden dat we deze middag ook de **laatste Isengrimusprijs** zullen uitreiken. Het is nog even een verrassing aan wie we dat doen! Het Genootschap denkt inmiddels na over een opvolger van deze prijs.

Frederik De Backer las op ons verzoek *De Kapellekensbaan* en op 10 december zal hij in gesprek gaan met onze voorzitter Luckas Vander Taelen over zijn leeservaring en over Louis Paul Boon.

Ten tijde van de eerdere uitnodiging voor 10 december (verzonden begin november) had onze mailhost een storing waardoor mogelijk niet alle aanmeldingen en andere contactberichten zijn aangekomen.

Inmiddels is het probleem gelukkig opgelost, maar het kan zijn dat we berichten hebben gemist. Mocht u zich hebben aangemeld of om een andere reden contact met ons hebben gezocht per e-mail en u hebt nog geen antwoord van ons gekregen, probeert u het dan alstublieft opnieuw - onze verontschuldiging voor eventuele overlast!

Op 10 december houden we voorafgaand aan het middagprogramma een **ledenvergadering om 16:00** uur. We willen die gelegenheid gebruiken om onze plannen voor de komende tijd te ontvouwen en om van gedachten te wisselen met onze leden. We hopen dat veel leden hierbij aanwezig zullen zijn.

Het Genootschap heeft nog wat publicaties op voorraad en enkele daarvan willen we na afloop van onze bijeenkomst aan de aanwezige leden aanbieden. Kijk gerust ter plekke waar het om gaat - wellicht zit er een titel bij die u nog niet hebt of die u iemand wel cadeau zou willen doen!

Voor dit Boonbericht ontvingen we weer een fraaie bijdrage van Jan Louies voor de rubriek *'t is maar een woord*. We lanceren vervolgens een nieuwe rubriek: *Weet u nog waar u was toen u een Boon las?* - een heel leuk voorstel van Mari De Kort. Hij had onlangs contact met prof. dr. Kees Snoek die een herinnering deelde aan het moment waarop hij een boek van Boon las. Zijn herinnering vindt u in dit Boonbericht.

Graag vragen we onze leden en andere Boonlezers of ze een bijzondere herinnering hebben aan het moment dat ze een bepaald boek van Boon lasen.

Misschien hebt u ook een speciale herinnering aan het eerste boek van Boon dat u gelezen hebt. Stuur ons gerust uw ervaring om te publiceren in het vervolg van deze rubriek!

Literatuur Vlaanderen publiceerde op de website een interview met vertaalster Miriam Boolsen en wij mochten dit overnemen in deze Boonberichten. Tenslotte publiceren we een citaat uit de memoires van Jean Blaute waarin hij over Louis Paul Boon spreekt.

BOONLEZING EN MAALTIJD UITREIKING ISENGRIMUSPRIJS ZATERDAG 10 DECEMBER UTOPIA, AALST

Programma:

16:00 Ledenbijeenkomst

17:00 Frederik De Backer in gesprek met Luckas Vander Taelen over Louis Paul Boon

Uitreiking Isengrimusprijs

19:00 Maaltijd in Utopia

Locatie: zaal Geuzen van gebouw Utopia, gelegen aan het plein Utopia 1, nabij de Graanmarkt in Aalst.

Onze leden hebben gratis toegang tot de lezing, anderen betalen 10 euro.

De maaltijd is geïnspireerd op recepten die Boon dierbaar waren. Dit keer zullen we kalfsblanquette met rivierkreeftjes en champignons eten. Een vegetarisch alternatief is voorzien. De maaltijd kost 30 euro.

Verschuldigde bedragen svp storten op rekeningnummer BE36068200494781 tnv L.P. Boon Genootschap, Aalst).

We vragen aan iedereen om zich aan te melden via de website of door te mailen naar mail@lpboon.net.

'T IS MAAR EEN WOORD

Van 1962 tot 1969 liep op de BRT-televisiezender 'Brussel Vlaams' het taalspelletje *'t is maar een woord*. Tot het vaste panel hoorden Gaston Durnez en L.P. Boon. Met zijn kwinkslagen, raspende stem en volks accent werd Boontje een echte tv-vedette, die evenals in zijn literair werk ook op TV geen dialectwoorden schuwde. Voor Vlamingen is zo'n woord dan vertrouwd of op zijn minst nostalgisch, voor Nederlan-

ders dan weer intrigerend of exotisch. In deze rubriek behandelen we telkens zo'n term uit Boons woorden-schat... 't is maar een woord!

ER EEN SPELDE AAN STEKEN

Maer wat willen wy zeggen : aen zommige kerels over regtveerdigheids-principen spreken, of roozen stroeyen voor de verken, komt gelyk uyt. Wy zullen er dan eene spelde aen steken en denken dat het onmogelyk is *eau de Cologne* uyt eenen vuylnisput te scheppen....

'Spelde aen steken' - De Denderbode 23-1-1859

L.P. Boon schreef in 'De Bende van Jan de Lichte': *maar dronken zijnde vraagt hij* (de verrader Jan De Vriese) *om daar* (zijn verraad) *nu een spelde aan te steken: "Tut tut... laat ons dat allemaal vergeven en vergeten"*. Jan De Lichte stak er daarop een spelde aan door De Vriese met een aantal messteken in de buik te vermoorden...

De uitdrukking *ergens een speldje bij steken*, wat wil zeggen niet meer verder doorgaan op een onderwerp, is gebaseerd op de vroegere gewoonte op de bladzijde van een boek een speld te steken, om aan te geven waar men was gebleven. Maar in het Aalsters is dat *ergens een speld aan steken* geworden, alsof men met een sluitspeld het onderwerp letterlijk wil afsluiten.

Niet enkel gediscussieer wordt in de stad van Boon immers met een speld afgesloten, maar ook karweien, opstootjes en alles wat op de zenuwen begint te werken en waar men wil komaf mee maken.

— De Keizer van Oostenrijk die 20 sigaren daags rookte, en uit den fijnsten bak, nu is hem 't rooken verboden, door zijn Docteurs; en causâ gezondheid, hij zal er een spelle aan steken.

'Spelle aan steken' - De Werkman 12-11-1886

— De Garde-Civik van Gent was zondag te St Denys om kleinen oorlog te voeren; ze maakten zich gereed om te schieten: doch 't was mis gepierd; de Champetter van St Denys kwam er een spelle aan steken. —

'Spelle aan steken' - Het Land van Aelst 30-10-1887

In *spelle*, de Aalsterse uitspraak van het woord, is de eind- e uit het Middelnederlands gebleven. Maar de d van spelde is blijkbaar wel weggevallen? Neen, de Aalsterse vorm *spelle* is de oorspronkelijke; die d is er pas bijgekomen in de 15de eeuw, onder invloed van het woord naald. Moest de d er wel geweest zijn in 't Aalsters en later zijn weggevallen, dan zou er trouwens een mouillering na de l hoorbaar zijn: *spelje*. Maar met deze interpretaties begeef ik me op glad ijs. Ik zal er dus maar een speld aan steken.

Jan Louies

Illustraties: knipsels uit Aalsterse bladen (zie onderschriften voor juiste datum en krant).

Bron: digitaal krantenarchief, Stadsarchief Aalst.

WEET U NOG WAAR U WAS TOEN U EEN BOON LAS?

prof. dr. Kees Snoek, voorheen professor aan de Sorbonne en biograaf van E. du Perron:

"Onlangs droomde ik van Louis Paul Boon.

Ik verdedigde zijn roman *Pieter Daens* tegenover mensen die er alleen maar historische documentatie in wilden zien.

Ik las *Pieter Daens* midden jaren tachtig in bungalowpark Cimelati in Cicurug, West-Java, waar ik toen enkele weken verbleef, werkend aan mijn proefschrift over de Indische jaren van E. du Perron, met uitzicht op een enorme boom met knalrode bloemen, de Flavor of Irian en op de vulkaan de Salek."

ELKE VERTALING IS EEN GESPREK MET DE AUTEUR

GESPREK MET MIRIAM BOOLSEN, VERTAALSTER NEDERLANDS-DEENS

Literatuur Vlaanderen publiceerde op hun website een interview met vertaalster Miriam Boolsen en dat mogen we hierbij overnemen. *Bron:*

<https://www.literatuurvlaanderen.be/elke-vertaling-een-gesprek-met-de-auteur>

Een klassieker "waar veel mensen bang voor zijn", zo noemt Miriam Boolsen 'De Kapellekensbaan' (1953) van Louis Paul Boon die ze in het Deens vertaalde met als titel 'Kapelgade' (Jensen & Dalgaard, 2022). Miriam vertaalde voor dezelfde uitgever ook al het werk van de Nederlandse auteur Nescio, van wie ze grote fan is. Maar ook Boons meesterwerk heeft haar hart gestolen, vertelt de Deense vertaalster vurig.

Kwam het initiatief voor de vertaling van jou of van de uitgever?

"In dit geval heeft de uitgever me gevraagd om de vertaling te maken en ik heb meteen toegehaakt en me erin gestort zonder te weten waar ik aan begon. Dat was heel anders met de vertaling van Nescio in 2018. Heel toevallig raakte ik toen op een feestje aan de

praat met een van de uitgevers van Jensen & Dalgaard. Ik was zo enthousiast over Nescio dat ze mij gevraagd hebben om zijn werk te vertalen. Als kleine uitgeverij met twee medewerkers durven ze risico's te nemen en oudere klassiekers uit het Nederlands uitgeven. Dat vind ik geweldig."

Vraagt zo'n klassieker om een andere aanpak dan een moderne roman?

"Nee, voor mij niet. Ik zie elke vertaling als een gesprek met de auteur. Uiteraard met de nodige vertraging. Dat gesprek probeer ik zo puur mogelijk neer te schrijven, zonder me te laten beïnvloeden door meningen van anderen. Ik ben advocaat van wat er geschreven staat en neem die rol heel serieus. Verder probeer ik als vertaler onzichtbaar te blijven en vermijd ik voetnoten. Het is mijn taak om ervoor te zorgen dat de tekst duidelijk is."

Was het moeilijk om zo'n oudere, experimentele roman naar een hedendaags publiek te brengen?

"Eigenlijk niet. Het is een klassieker waar veel mensen bang voor zijn, dat merkte ik aan de reacties toen ik zei dat ik het ging vertalen. Veel mensen denken dat het een zwaar en ingewikkeld boek is, want waarom is het anders zo bekend? Het tegendeel is waar: het is een heel modern en levendig verhaal. Boon is niet aanstellerig, hij probeert niet literair te zijn. Er staat precies wat er moet staan. Elke zin zit goed. Boon doet misschien wel alsof hij linkshandig is, maar eigenlijk is hij rechtshandig. Hoed af voor zijn schrijftalent."

Wat heeft jou het meest geraakt in het boek?

"Het verhaal bestaat uit drie lijnen die door elkaar lopen: het verhaal van Boontje de schrijver, de voorvallen in het leven van Ondine honderd jaar eerder en tot slot een herschrijving van de fabel 'Van den vos Reynaerde'. Wat me trof, is dat het hoofdpersonage Ondine helemaal niet sympathiek is. Net als Reynaert de vos probeert ze te overleven. Boon had van haar een slachtoffer kunnen maken, maar dat doet hij niet. Als schrijver staat hij op ooghoogte met zijn personages: hij kijkt niet op hen neer. Ik hou ook van schrijvers die een duidelijke stem hebben en hun persoonlijkheid laten zien."

Ben je dan geen problemen tegengekomen?

"Toch wel, de dialectwoorden waren een uitdaging. Gelukkig heb ik een vriendin die in Antwerpen woont en die me met een heleboel termen heeft kunnen helpen. Als ik worstelde met een passage, hielp het ook om die hardop te zeggen. Dan hoor je pas hoe muzikaal de tekst is en hoeveel ritme erin zit. Ook mijn verblijf in het Vertalershuis heeft me daarbij geholpen. Ik heb daar heel lange dagen gemaakt en heel veel uitgewisseld met de andere vertalers die er verbleven. Het is ook fijn als je weet dat er in de kamer naast je iemand op dezelfde manier aan het lijden is. Vertalen is een apart en eenzaam beroep: je bent uren geconcentreerd aan het werk."

Wie of wat zorgt ervoor dat je als vertaler kunt floreren?

"In de eerste plaats het vertrouwen van mijn uitgevers. Het is zo belangrijk dat ze begrip hebben voor mijn werk. Opmerkingen dat ze bepaalde zaken niet begrijpen, kunnen erg frustrerend zijn, omdat ik heel getrouw omzet wat er in de tekst staat. En soms is dat helemaal niet logisch; schrijvers proberen soms ook gewoon iets uit."

Hoe wordt de vertaling ontvangen?

"De reacties zijn heel lovend. Een van de belangrijkste Deense kranten was heel enthousiast over het feit dat er ook tussen kleine talen vertaald wordt en dat zo'n Vlaamse klassieker eindelijk in het Deens beschikbaar is. Voor zulke reacties ben ik heel dankbaar. Ik krijg zelf enkele exemplaren van het boek en probeer die ook weg te geven aan mensen van wie ik weet dat ze zulke werken appreciëren."

Staat er nog een klassieker op je verlanglijst om te vertalen?

"Nee, niet meteen. Ik zou wel heel graag meer toneelteksten vertalen, want ik ben namelijk in Nederland terechtgekomen voor een theateropleiding. Naast vertaalwerk schrijf ik zelf toneelteksten in het Deens, Engels en Nederlands. Mijn brein is dus zeker ook te huur voor alle teksten die hierbij aansluiten."

JEAN BLAUTE

OVER BOON

Van Jean Blaute, Vlaams gitarist, zanger, componist, songwriter, arrangeur, producer en televisiepersoonlijkheid, verscheen het boek *Met vallen en opstaan: de memoires* (Lannoo, 2022). Daarin komt ook een herinnering aan Louis Paul Boon ter sprake.

Op de website CultuurPakt valt te lezen:

"Muzikant en mediafiguur Jean Blaute viert dit jaar zijn 70ste verjaardag. Het vormt de gelegenheid om zijn memoires te boek te stellen. De titel dekt helemaal de lading van 's mans levensloop: Met vallen en opstaan.

Boven alles is *Met vallen en opstaan* een heerlijk en eerlijk tijdsdocument. Wie het leest en van elke

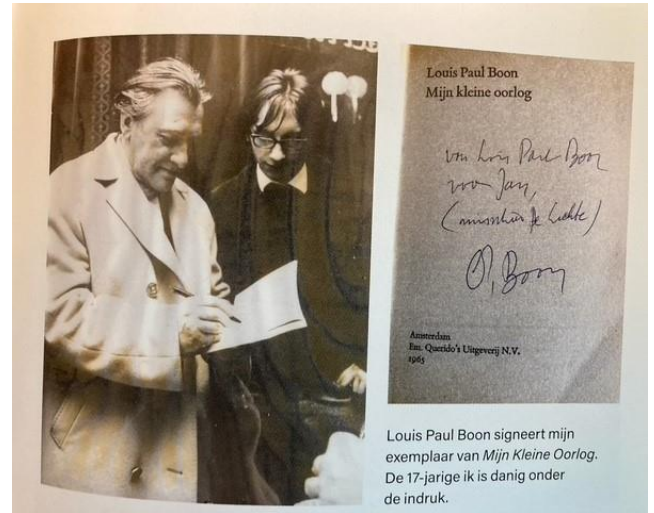
vermelde artiest het bekendste nummer neemt, komt al gauw aan een indrukwekkende playlist. Het is grasduinen in 50 jaar vaderlandse muziekgeschiedenis.”

In het hoofdstuk ‘De zoon van de muzikwinkel – een ongewone jeugd en Zottegems-Waalse roots’ komt Louis Paul Boon ter sprake:

“Lange tijd telde Zottegem maar één boekhandel, die zeer katholiek was en vooral de catechismus en de boeken van Uitgeverij Averbode in de aanbieding had. Toen ik dertien of veertien was, opende in onze straat totaal onverwacht Boekhandel Uilenspiegel de deuren. Zeer alternatief van snit en in die hoedanigheid vrij uniek in het Vlaanderen van toen. Je kon er alle Nederlandse auteurs vinden, die niet zelden tamelijk controversieel waren: Willem Frederik Hermans, Gerard Reve, Jan Wolkers, Jan Cremer.

De zeer vriendelijke uitbater, een ex-leraar, raadde me boeken aan. Zo ontdekte ik de iets gewaagdere literatuur. Ik las gedichten van Hugo Claus die niet bestemd waren voor mijn leeftijd. ik verslond *Mieke Maaike's obscene jeugd* van Louis Paul Boon, *Turks Fruit* van Jan Wolkers en *Ik, Jan Cremer*. Boeken die niet alleen voor mijn brein maar ook voor mijn rechterhand een goede training waren.

Tegen mijn zeventiende was ik al een gevorderde literatuurlijfhebber. Net op dat moment haalde de moedige man van Boekhandel Uilenspiegel het in zijn hoofd om in Parochiaal Centrum Velzeke een soort boekenbeurs te organiseren. 's Avonds kwam de grote Louis Paul Boon er signeren. Ik kocht zijn roman *Mijn kleine oorlog* en schoof mee aan. Ik keek zo vreselijk op naar Boon dat ik met een ei in mijn broek zat.

Hij was niet zomaar een auteur, vandaag zouden we hem een BV noemen. Hij was enorm populair dankzij zijn deelname aan *'t Is maar een Woord*, een spelprogramma op televisie. Met zijn volkse Aalsterse tongval viel Boon heel erg op tussen de andere panelleden, die keurig Nederlands spraken.

Toen het mijn beurt was, stamelde ik doodnerveus mijn naam. Boon had die verkeerd verstaan. Hij kribbelde: 'Voor de Zottegemse Jan de Lichte'. Eindelijk kon ik drie woorden hakkelen tegen een echte schrijver, dat betekende erg veel voor mij. Iemand als Bart Peters dicht mij veel mensenkennis toe. Als ik die al heb, dan verwierf ik die deels achter de toonbank van de muzikwinkel, maar distilleerde ik die zeker ook uit boeken. Wie leest, leeft vele levens. Zeker als je puber bent, zetten de vele beschrijvingen zich vast in je brein. Als een rugzak neem je die mee op je wandeling door het echte leven.”

BoonBerichten

Uitgave van het Louis Paul Boon Genootschap
Samenstelling en redactie: Erik van Veen

Bestuur Louis Paul Boon Genootschap:
Luckas Vander Taelen (voorzitter), Wim Dijkstra en Luc Geeroms
(ondervoorzitters), Herman Verlint (secretaris),
Erna De Ridder, Erik van Veen, Michel De Wolf, Mari de Kort

De Erven Boon zijn adviseur van het bestuur

Secretariaat:

Herman Verlint
Willy la Croixstraat 41, 1069 PB Amsterdam, Nederland
+31 (0)20 6100999 / +31 (0)6 45679098

mail@lpboon.net

Website: www.lpboon.net

Bankrekening: BE36 0682 0049 4781
t.n.v. L.P. Boon Genootschap,
Oude Vismarkt 13
9300 Aalst
België

Word lid van het Louis Paul Boon Genootschap!

U bent al lid vanaf € 50 per jaar
Lees [hier](#) alles over het lidmaatschap

De activiteiten van het Louis Paul Boon Genootschap worden mede mogelijk gemaakt door steun van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren (KANTL), Stichting Maria Elisa, Koninklijke Drukkerij Em. de Jong, firma Jan de Nul, de stad Aalst en Provincie Oost-Vlaanderen.

Koninklijke Academie voor
Nederlandse Taal en Letteren

Private Stichting Maria Elisa
Turnhout

Koninklijke Drukkerij
Em. de Jong, Baarle-Nassau

Jan de Nul. Aalst
Vormgeven aan water en land